

JAPANS OORLOGSPAN

Het oorlogsplan voor de *Nanjo* hield in dat Japan zich, na de onverhoedse uitschakeling van de Amerikaanse *Pacific*-vloot, in een reeks zorgvuldig op elkaar afgestemde gecombineerde operaties meester zou maken (zie kaart I op de pag.'s 4-5) van het Britse Hongkong, van de Amerikaanse bases Wake en Goeam, van de Philippijnen die nog onder Amerikaans oppergezag stonden, van de Britse Gilbert-eilanden, van de Australische Bismarck-archipel, van Nederlands-Indië, van Brits-Borneo, het schiereiland Malakka en Singapore, van de Andamanen en de Nicobaren in de Golf van Bengalen en tenslotte van Brits-Birma dat veroverd moest worden van Thailand uit – Thailand dat formeel onafhankelijk zou blijven, zou daartoe een Japanse troepenmacht moeten toelaten.

Dit ambitieuze, hoogst gecompliceerde veroveringsprogram was goeddeels verwezenlijkt op de dag, 8 maart 1942, waarop in Kalidjati op Java de algemene capitulatie van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger, het Knil, tot stand kwam. Afgezien van het verzet, hier en daar, van kleine guerrilla-eenheden, moest Japan toen binnen het te veroveren gebied nog slechts de weerstand breken van de Amerikaanse en Philippijnse troepen die zich op Luzon, het hoofdeiland van de Philippijnen, teruggetrokken hadden op het schiereiland Bataan en die het in de Baai van Manila gelegen fort Corregidor nog in handen hadden (de verdedigers van Bataan zouden begin april, die van Corregidor begin mei capituleren), voorts moest het nog Midden-Celebes en Midden- en Noord-Sumatra veroveren (de laatste eenheden van het Knil zouden zich eind maart overgeven) en tenslotte diende het dieper door te dringen in Birma en bezettingsdetachementen te sturen naar de Andamanen en de Nicobaren.

Het offensief ter verovering van Birma was toevertrouwd aan het Japanse Vijftiende Leger – een van de vier legers die tot de door generaal graaf Hisaïtsji Teraoetsji gecommandeerde *Nanjo*-legergroep behoorden. De voorhoede van dat Vijftiende Leger was op 8 december '41 ontscheept in Thailands hoofdstad Bangkok waar de Thaise regering haar niet veel meer dan symbolisch verzet na enkele uren had opgegeven – daarmee was Thailand in de 'Groot-Oost-Aziatische Welvaartssfeer' opgenomen.

Het Japanse Vijftiende Leger telde aanvankelijk slechts twee van de over zijn vier legers verdeelde tien infanterie-divisies die Teraoetsji kon inzetten, maar daaraan werden na de val van Singapore, 15 februari '42, nog twee infanterie-divisies toegevoegd. Bovendien bevond zich bij de eerste twee een uit Birmaanse nationalisten bestaande kleine formatie: het Birmaans Onafhankelijkheidsleger, dat er op rekenen mocht, in Birma steun te ontvangen van een deel van de inheemse bevolking. In de loop